

Giuseppe Catozzella

CÓRRER SENSE POR

PROPOSTA DIDÀCTICA
a càrrec de Maite Monar

SEMBRA

Giuseppe Catozzella
CÓRRER SENSE POR
Ed. Sembra Llibres, 2014
ISBN 978-84-942350-3-0

Apartat de correus 8
46740 Carcaixent (Ribera Alta)
sembra@sebrallibres.com
www.sebrallibres.com

PROPOSTA DIDÀCTICA

A càrrec de Maite Monar
professora de Secundària i Doctora en Filologia Catalana

Coordinator: Xavi Sarrià

Maquetació: Mineral Gràfics | www.mineralgrafics.com

L'AUTOR

GIUSEPPE CATOZZELLA (Milà, 1976) és llicenciat en Filosofia. Col·labora habitualment a *L'Espresso*, *Il Corriere della Sera*, *Granta*, *Lo Straniero* i *MilanoMafia*, així com amb la versió italiana del programa de televisió *Caiga quien Caiga*. Ha publicat els relats *Il ciclo di vita del pesce*, *Fuego* i dues novel·les basades en treballs d'investigació en què retrata la cara més fosca i violenta d'Itàlia: *Espianti*, sobre el tràfic d'òrgans humans, i *Alveare*, sobre el domini de la màfia calabresa al nord del país. D'aquesta darrera, se n'espera una pel·lícula i se n'han fet quatre espectacles teatrals, a més del telefilm *L'Assalto* per a la RAI. Ha guanyat diversos premis que reconeixen la seua obra com a periodista i escriptor.

Amb *Córrer sense por* ha estat finalista del Premi Strega 2014, el guardó literari més prestigiós del seu país, i ha guanyat l'Strega Giovani 2014, concedit a la novel·la més valorada pels joves italians. Aquesta novel·la està en procés de traducció a una vintena de llengües i ja se'n prepara versió cinematogràfica.

@gcatozzella

SINOPSI

La Samia sent a les cames les ganes de viure. És la més ràpida d'entre els infants que corren pel laberint de carrers polsegosos de Mogadiscio. Tots han conviscut amb la guerra des que van néixer. Però la Samia ja no li té por. Amb només vuit anys comparteix amb l'Alí, el seu amic i confident, el somni de participar als Jocs Olímpics. No ho tindrà gens fàcil. Tot i així, es classificarà per a Pequín 2008. Arriba última, molt lluny de la resta de corredores. Però la imatge de la seua tenacitat la converteix en un símbol. De tornada a casa tractarà de preparar-se per superar nous reptes. Fins que se li complicarà el més important: sobreviure.

Amb més 100.000 llibres venuts a Itàlia i a punt de publicar-se a una vintena de llengües, *Córrer sense por* és un fenomen editorial que ens colpeja amb la tràgica odissea que cada any realitzen milers de persones des de les ferides de l'Àfrica fins al miratge europeu.

1

ABANS DE LA LECTURA TREBALLEM ELS PARATEXTOS

Córrer sense por
GIUSEPPE CATOZZELLA
Ed. Sembra Llibres, 2014

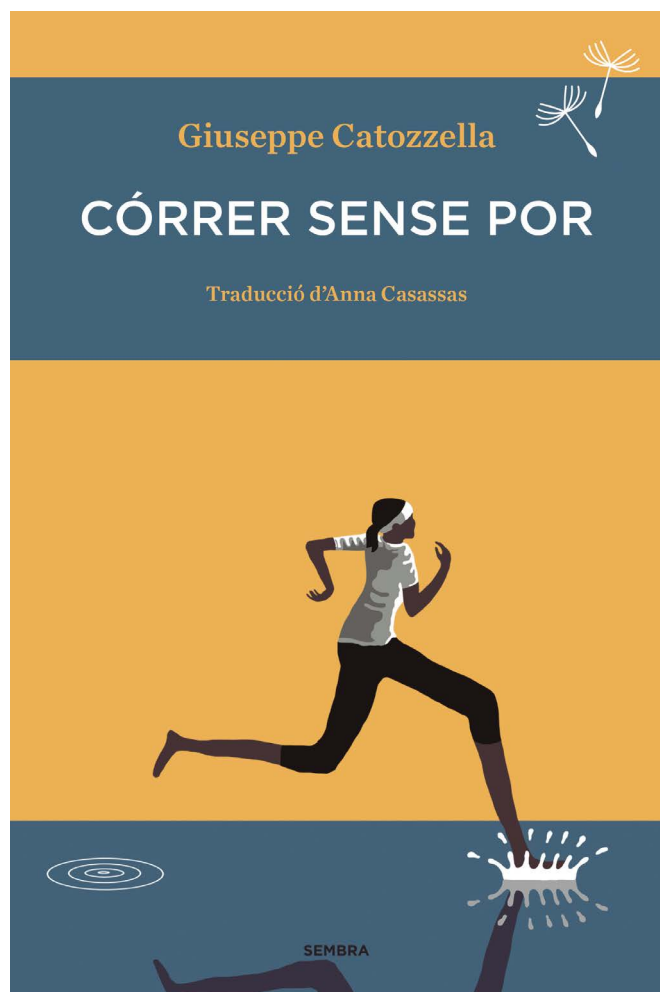
L'obra que llegiràs a continuació ha estat escrita per Giuseppe Catozzella i traduïda per Anna Casassas. **Després de llegir la biografia de l'autor que apareix en l'interior, quin creus que ha estat el motiu d'haver-la traduïda al català?**

A la sinopsi, se'ns informa que la novel·la està basada en fets reals. La protagonista de l'obra és una atleta que ha participat en diverses competicions. Per anar escalfant motors, us regalem un vídeo on participa en una cursa per anar posant-nos en situació. Pots veure'l a:

https://www.youtube.com/watch?v=4E1O_2BOTlc

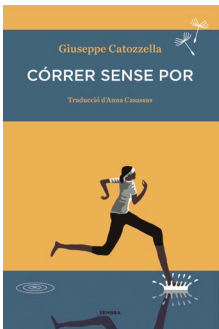
Has reconegut la Sàmia?

Habitualment les obres literàries disposen d'altres paratextos que aporten una informació afegida al títol, les il·lustracions i la sinopsi. En aquest cas com que la novel·la està basada en fets reals s'ha introduït una biografia real de la protagonista, una nota de l'autor i els agraïments. No obstant això, aquests tres paratextos han estat col·locats en la part final de la novel·la per algun motiu i **us recomanem que els llegiu en acabar la novel·la.**

Agafa l'obra *Córrer sense por* i prejutja-la, això sí, intenta no llegir la sinopsi encara. A partir del títol, l'autor, la il·lustració de la portada i l'epígraf inicial, de què creus que tractarà la novel·la? Completa la graella amb les idees que et vagen sorgint i després redacta una prelectura d'unes 150 paraules, és a dir, una valoració inicial d'allò que creus que serà la novel·la.

IDEES		
PORTADA		
AUTOR		
TRADUCTORA		
BIOGRAFIES		

2

DURANT LA LECTURA TREBALLEM LA INTERTEXTUALITAT I PIULEM LA NOVEL·LA

2.1 L'ESPORTISTA I LA SEUA REALITAT

2.1.1 Segurament no coneixies massa de Somàlia. Als informatius, de tant en tant, ens comenten notícies sobre guerres, atemptats terroristes i, sobre les intervencions dels integristes d'eixe país. Aquest és el context espaciotemporal d'aquesta obra que en fa una crònica concretada en la situació de la Sàmia i de la seua família. Al llarg de la novel·la apareixen un munt de referències temporals, espacials i socials que serveixen per plasmar la realitat d'un fet que ha esdevingut i esdevé històric.

Fes un recull de les referències del país que hi apareixen mentre vas llegint-la i ompli la fitxa amb ajuda d'Internet:

LLOC	SITUACIÓ	IMATGE
Barri de Bondere	Nord de Mogadiscio	
Estadi Cons		
Mar de Mogadiscio		

2.1.2 En un moment determinat de la novel·la (pàg. 86-87), Al-Shabaab assoleix el poder, es comença a parlar de la cort islàmica i dictaminen unes prohibicions que suposen la pèrdua total de llibertat.

Llig aquestes prohibicions i reflexiona sobre què suposa per a una nació aquesta repressió. Coneixes altres llocs o moments de la història que també hagen dictaminat normes semblants?

PROHIBICIONS	
1	“Va quedar prohibit escoltar música.”
2	“Van tancar tots els cines.”
3	“Els homes van haver de portar pantalons llargs per força.”
4	“A les dones no se’ls permetia fer res.”
5	“Teníem l’obligació de portar un burca negre.”
6	“Però la cosa pitjor de totes va ser la decisió de tenir apagats els fanals que a la nit il·luminaven unes quantes places del centre i algun carreró (...) Aquests llocs eren la nostra biblioteca.”

2.1.3 *Córrer sense por* esmenta, al llarg de tota l’obra, un munt de les referències esportives per a la nostra atleta protagonista. Aquests esportistes suposen la seua enciclopèdia de referència però, també, la possibilitat d’acomplir els seus somnis, l’esperança de poder aconseguir el seu objectiu en un futur proper. **Ompli la fitxa amb ajuda d’Internet.**

NOM/FOTO DE L’ATLETA	PAÍS D’ORIGEN / RESIDÈNCIA	CITA
Mo Farah	Somàlia / Anglaterra	“Era la cara d’en Mo Farah, el corredor que havia deixat Mogadiscio quan tenia més o menys la meua edat per trobar refugi a Anglaterra, on un bon entrenador l’estava duent a guanyar moltes curses importants.” (pàg. 57)

2 DURANT LA LECTURA TREBALLEM LA INTERTEXTUALITAT I PIULEM LA NOVEL·LA

2.2 MARQUES TEMPORALS, EIX CRONOLÒGIC

També et recomanem que mentre marques les referències socials i espacials, et fixes en les temporals. **Et proposem que conformes un eix cronològic de la vida de la Sàmia i que elabores la seua biografia novel·lada.** Caldrà que et fixes sobretot en les referències a la seua edat, que són constants sobretot a l'inici de capítols. Pots començar així:

“Només tenia vuit anys” (pàg. 13)

“La vigília de la cursa anual, abans que els nostres pares tornessin de treballar, l'Alí i jo vam fer una cosa prohibida” (pàg. 25)

“L'endemà de matí vam anar a la cursa” (pàg. 33)

2.3 LLENGUA

2.3.1 A la novel·la hi apareixen un bon nombre de mots de la llengua pròpia de la protagonista, sempre escrits amb cursiva. **Completa la graella amb el lèxic somali a partir dels diversos camps semàntics que us plantegem.**

CAMP SEMÀNTIC	EXEMPLES	TRADUCCIÓ
Família	<i>Abaayo</i>	Germana
Roba	<i>Hijab</i>	Mocador islàmic

2.3.2 La novel·la narra en primera persona la seua història. Aquesta narradora protagonista ve acompanyada amb altres veus discursives, concretament amb la dels enunciadors que apareixen a partir dels abundants diàlegs que s’hi plantegen. En aquests diàlegs es diferencien dos argots d’una mateixa llengua. D’una banda, trobem l’argot d’afecte familiar que s’observa amb les intervencions que hi ha entre amics, veïns i, sobretot, familiars i, d’altra, s’evidencia un argot de menyspreu de la guerra que es plasma amb la presència d’extremistes. **Series capaç d’afegir més exemples?**

Argot familiar: “Estàs preciosa, petita *abaayo* meua”. (pàg. 64)

Argot de la guerra: “No ets sinó un petit *darod* fastigós -li va dir-. Recorda-te’n. Només ets un petit *darod* fastigós”.

2

DURANT LA LECTURA TREBALLEM LA INTERTEXTUALITAT

2.4 PERSONATGES

Mentre llegim obres literàries, ens solem imaginar com són els seus protagonistes. L'activitat següent es basa en la recreació de la protagonista i la seua germana. **Recull tots els trets físics, edat o vestimenta que apareixen a la novel·la pel que fa a la Sàmia i a la Hodan. És cert que aquests dos personatges són reals i, a la xarxa, en pots trobar imatges, però aquest no és l'objectiu.** La finalitat d'aquesta activitat és concretar la imatge d'elles que tu crees a partir de la lectura de la novel·la. Això sí, **després pots comparar-la amb la de la realitat i veure fins a quin punt l'autor t'ha acostat a la realitat.**

P.ex. “Era la més baixa, la més prima i la més jove. M’ho va revelar aquell mirall despietat, abans de la cursa.” (pàg. 151)

D'altra banda, **et proposem que tractes el caràcter i la psicologia de la Sàmia a partir de les accions que hi realitza i de les descripcions que son pare fa d'ella.** Et suggerim que ho faces a través de les cites que hages seleccionat.

P.ex. “Un dia guiaràs l'alliberament de les dones somalis de l'esclavitud en què les han posat els homes. Seràs la seva guia petita guerrera meva.” (pàg. 51)

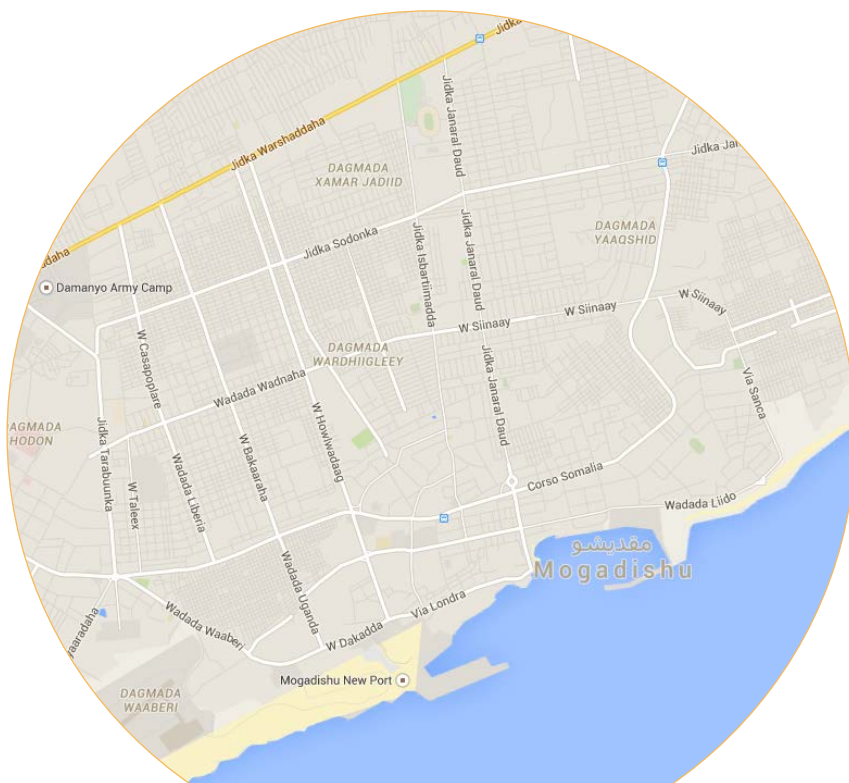
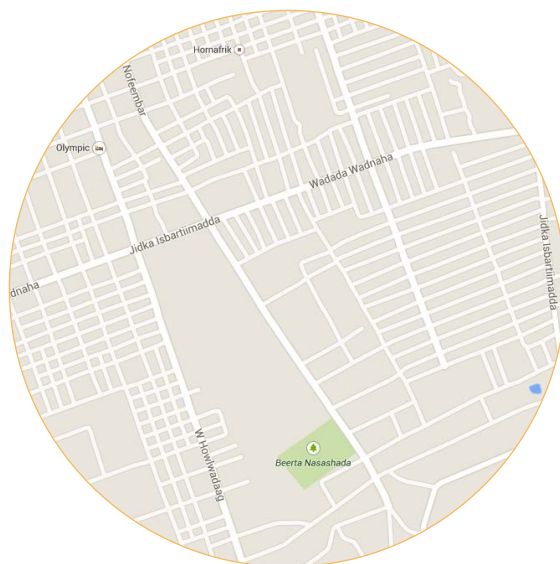

2.5 CONTEXT ESPACIAL. GEOLOCALITZACIÓ

Córrer sense por s'ubica en la seua major part a Mogadiscio, capital de Somàlia, lloc en què la protagonista va nèixer, créixer i viure. No obstant això, segons avança la novel·la i Sàmia va millorant les seues marques en les curses, comença el seu primer viatge, el qual arriba fins a Kenya. Després d'aquest canvi de domicili, Sàmia s'arrisca i inicia el conegut "viatge", de la mateixa manera que la seua germana Hodan l'havia dut a terme anys enrere.

Et proposem que recrees aquest viatge que va haver de patir la nostra protagonista, a partir dels espais reals que han anat sorgint cronològicament i que has estat capaç d'identificar. Un instrument molt útil per a traçar-la és l'eina digital de geolocalització a través del *Google Maps*.

3

DESPRÉS DE LA LECTURA

TREBALLEM ELS ELEMENTS

CLAU DE LA NOVEL·LA I PIULEM LA NOVEL·LA

3.1 EL RESUM

Una bona forma de resumir històries amb creativitat i personalitat és la creació d'un relat digital, entès com l'art de contar una història en escassos minuts combinant una varietat de recursos multimèdia. Hi ha moltes maneres de crear-ne, us en proposem una de ben senzilla.

Després d'haver llegit la novel·la, elabora una presentació de diapositives que conte la novel·la amb imatges acompanyades de cites. Us recomanem que busqueu un fil conductor com ara que les imatges siguin fotos vostres que recreen els personatges en els moments més importants de la novel·la o amb *Playmobils*, actors famosos, els *Simpson*, etc. A més, com que és una obra fictícia però basada en fets reals, alguns dels personatges poden estar representats per ells mateixos.

3.2 ANÀLISI NARRATOLÒGICA

Córrer sense por narra en primera persona i cronològicament la vida novel·lada de l'atleta Sàmia. Sovint la narradora protagonista narra un passat des d'un present i ens avança informació. Aquests avançaments o prolepsis provoquen revelacions a mitges i inquietud en el lector.

Quina ha estat la teua intuïció quan has llegit aquestes prolepsis al llarg de la novel·la? Per què creus que ho deia en cada cas?

“Tot passaria de pressa.” (pàg. 142)

“Aquella nit, al llit, em vaig dir que la vida ja m'havia donat més del que em mereixia. Però m'equivocava.” (pàg. 148)

“Els documents de Somàlia no arribarien mai.” (pàg. 181)

“Mentre feia, tan decidida, aquells petits gestos, no em podia imaginar on em ficava.” (pàg. 186)

“Aquesta nit marxem i aviat trobarem la pau. Trobarem la pau.” (pàg. 235)

3.3 EDUCACIÓ EN VALORS

Córrer sense por destaca per la transmissió de valors que reflecteix al llarg de l'obra. S'observa que malgrat la guerra i la misèria, molta gent continua tenint moral. Al viatge, en canvi la dignitat es perd i les persones deixen de tindre'n. Tanmateix, en tots dos casos es percep en tot moment una sensació de saber quines coses són correctes i quines no. **A partir dels següents fragments, quina creus que seria la moralitat que l'autor vol que ens arribi?**

DURANT EL VIATGE

P. ex. La lectura com a salvació i el fet solidari de compartir-les.

“Vaig deixar les cartes a una bona noia somali que acabava d'arribar, desfeta i plorosa. Li vaig dir que llegir-les li salvaria la vida. Eren allà i ningú s'hi fixava. Però era únicament gràcies a elles que jo havia sobreviscut en aquella presó.” (pàg. 223)

“M'he deixat follar com una gossa per anar-me'n, fa quatre mesos que sóc aquí”. (pàg. 215)

“Allà, per primera vegada, ens van dir animals”. (pàg. 199)

“Vaig dormir tota una setmana en aquell lloc sobre un matalàs humit de pixum de gos o de cabra”. (pàg. 195)

“Haviem aconseguit anul·lar la nostra dignitat.” (pàg. 191)

DURANT LA GUERRA

“La guerra, per exemple, ens va prendre el mar. Però, a canvi, em va fer entrar ganes de córrer.” (pàg. 17)

“La gent quan em veia córrer (...) pensava que no era una bona filla de l'Alcorà.” (pàg. 20)

“Hodan que, al mig, continuava cantant, amb les parpelles mig closes, cançons que parlaven de pau i llibertat.” (pàg. 23)

“No has de dir mai que tens por, Samia meua. Mai, si no, les coses que et fan por es pensaran que són grans i que et poden vèncer.” (pàg. 39)

“L'Alí, gràcies a la passió per la cursa i l'entrenament, va aprendre a llegir.” (pàg. 75)

3

DESPRÉS DE LA LECTURA TREBALLEM ELS ELEMENTS CLAU DE LA NOVEL·LA I PIULEM LA NOVEL·LA

3.4 CITES AL TWITTER

La idea de compartir idees i frases d'una novel·la mentre la llegim atrau, per això **aquesta activitat planteja fer una lectura col·lectiva al Twitter**, al mateix temps que apreneu a citar (entre cometes i esmentant el número de pàgina). A més, es pot afegir la possibilitat d'incloure piulades valoratives de 144 caràcters. Una possibilitat és que la periodització de la lectura col·lectiva es dividisca en un mes, ja que la novel·la consta de trenta capítols.

Lídia Egea Sayó V @lidiaegeasayo 24 set.

"La Samia sent a les cames les ganes de viure" #Córrersensepor Nova lectura en mà i Kleneex en l'altra!~ <http://instagram.com/p/tV6Kc8ioFc/>

3.5 VALORACIONS

Redacta una valoració final d'unes 200 paraules en què expliques quina sensació has tingut en acabar-la, quins moments en destacaries com a més positius i si en canviaries qualsevol cosa. Les últimes paraules de la teua valoració han de ser: "La meua puntuació global és un ____" (*l'obra es puntua sobre 10*).

3.6 RESSENYES PERIODÍSTIQUES

3.6.1 Aquesta novel·la, des de la seua publicació en març del 2014, ha estat comentada en diversos mitjans de comunicació.

Llig les següents crítiques i debateu a classe si esteu d'acord o no i quina és, des del vostre punt de vista, la ressenya que millor descriu l'obra.

3.6.2 Si la novel·la t'ha agradat molt, et plantegem que enregistres un vídeo en què presentes la història i la recomanes, fins i tot pots enviar la recomanació a pàgines com ara la de *Kuentolibros* o *Goodreads*, on pots penjar-la i invitar la resta del món a llegir-la.

CÓRRER SENSE POR ALS MITJANS

Diversos mitjans de comunicació s'han fet ressò del llibre. Ací teniu un recull de destacats d'algunes ressenyes.

"Catozzella construeix un món. Tu l'examines, l'observes, en resultes ferit; però quan el comprens, també tens la sensació que aquestes pàgines t'han canviat."

Roberto Saviano

"Catozzella ha aconseguit compartir la intimitat d'una condició extrema i desconeguda. És aquesta la literatura que m'agrada, aquella que és per fi capaç de contar la més gran epopeia de la nostra època."

Erri De Luca

"Extraordinari per la lleugeresa, l'energia, l'esperança."

Gad Lerner

"Catozzella colpeja fort amb aquesta novel·la simple i sincera que els nostres fills i néts haurien de llegir per comprendre els temps en què vivim. M'ha emocionat com, en el seu temps, *Matar un rossinyol*".

Goffredo Fofi

"Una història intensa i commovedora sobre una jove atleta somali que decideix jugar-s'ho tot per un somni, fins i tot la seva vida."

La Stampa

"Una novel·la apassionant."

Corriere Della Sera

"Un llibre necessari. La història de la jove atleta ja ha donat la volta al món i ha deixat una empremta indeleble."

La Repubblica

"Una d'aquelles novel·les que crea un abans i un després. No només perquè la història de Samia trenca els nostres prejudicis primitius i ens recorda que els que moren a la mar tenen les mateixes emocions i aspiracions que tenim nosaltres. Sinó també perquè dóna la sensació de ser un dels primers llibres que formaran la literatura del nostre Holocaust contemporani."

Il Fatto Quotidiano

"Amb l'escriptura atenta i implicada, Catozzella pinta un retrat històric i humà que no et deixa indiferent, que et provoca la ira, la humiliació, i una esperança evanescent en el lector que, amb el pas de les pàgines, se submergeix en una vida que la protagonista hauria de tenir i que podria haver estat diferent."

Tuttolibri

Giuseppe Catozzella
CÓRRER SENSE POR

PROPOSTA DIDÀCTICA
Maite Monar